LE DIRECTEUR GERANT:
VOIX DU PEUPLE — TIẾNG DÂN — ANNAM HUẾ
DEPOT LEGAL — No 1033

NĂM THỨ BẢY 630 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年 八月十八日 — NGÀY THỨ BẢY 7 OCTOBRE 1933

TIẾNG-DÂN 聲民

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO-QUÁN: số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói: số 62
Giây-thép: TIENGDAN HUẾ

GIÁ BÁN

ĐÔNG PHÁP		NGOẠI QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	2.80	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

Không phải nói nhiều, cốt xem việc làm thế nào?

Cảm-tưởng đối với

KỲ BẢO-CỬ DÂN-BIỂU

NĂM NAY

Từ Trung-kỳ có cơ-quan tư phỏng và dân biểu, trên mười mấy năm nay, mỗi 3, 4 năm thì bảo cử lại một lần; mỗi lần bảo cử dầu không toàn đổi mới, song cũng thay một lớp người. Công cuộc dân biểu từ đây về trước thuộc dưới quyền Chánh-phủ Bảo-hộ, thực-tế thế nào, mà nhân vật ra gánh cái chức trách ấy, kẻ hay người dở, ở trước tai mắt công chúng, không phải thuật lại. Nay xin nói phiên bảo cử năm nay là lần đầu giao việc ấy về Nam-triều.

Phiên bảo cử năm nay, về phần ủy viên thì dầu có tờ Chỉ-dụ minh định, song vì ngày giờ vội gấp, ủy viên trong dân gian phần nhiều phủ huyện cử điền bảo lý vào (có người đúng tư cách như lời dụ mà không có phiếu, như ở huyện Tiên-phước tỉnh Quảng-nam, có viên chánh tổng bổ thọ, hiện làm nghị viên hàng tỉnh, cùng một ít người có bằng tiểu học, đúng tuổi, mà không có phiếu, v. v...). Lại có kẻ đã trúng cử mà sau bị truất, có nơi lại chỉ trích rằng đã mở thùng phiếu mà còn có người bỏ...

Nói riêng trong ngày bảo cử thì có kém về nghiêm trọng cẩn thận không được như mấy kỳ có quan Bảo-hộ đứng chủ trương. Tuy vậy, phiên bảo cử nầy cũng có đều đáng chú ý, là đủ cả các hạng người trong xã hội: về bên quan thì có Tổng đốc, Tuần phủ, Án sát, Tham tri; về bên dân thì có hai ông nghị trưởng cũ; về lớp cựu học thì có các ông cử tú; về lớp tân học thì có mấy nhà tùng sự mới về hưu; ngoài ra nhà thương mãi, nhà thầu khoán cùng tay y sĩ và nhà thực nghiệp, thật là đủ các hạng người. Vì thế mà nhân dân trong xứ, sau khi được xem danh sách về phiên bảo cử năm nay, không sao không sinh mối cảm xúc, mà cảm xúc là có lẽ lắm.

Theo như nhiều người bàn giải, trừ những kẻ trong não trống không, thừa nhịp mượn cái ghế dân biểu để tiện việc ích kỷ, mò tìm chút danh hão lợi riêng mà dư luận đã ban cho cái tiếng «bình hoa dựa cột» và «méc-xi, úy» kia không kể, phiên bảo cử nầy, rất mong các ngài sẽ làm thế nào cho có thực sự để chiêu tuyết những tiếng nhạo cười đó. Vì theo tờ dụ minh định quyền hạn dân biểu thế nào, chắc các ngài đã thấy rõ, thấy rõ chỗ lợi ích cho công chúng sau nầy là ở chỗ nào, nên các ngài mới đính thân ra mà gánh cái chức trách ấy, chớ nào phải cầu thả xem thường đâu. Vậy nhân dân rất mong:

1) Các cụ quan hưu. — Các cụ đã làm đến Tổng đốc, Tuần phủ, Tham tri, Án sát, về việc dân việc nước kinh nghiệm lịch duyệt đã nhiều. Nay về nhà, mỗi quí cứ lảnh bổng hưu không thong thả sao? Vậy mà các cụ có lòng nghĩ đến quyền lợi công chúng, toan đem chỗ học thức am luyện của mình mà binh vực cho dân. Ngày trước làm quan, lo công việc quan 7, 8 phần, thì ngày nay đứng về phương diện nhân dân, đáng lo cho nhân dân đến 9, 10 phần. Những ngài ngày trước có tiếng liêm cán, có công lao với nhà nước, thì ngày nay làm việc dân mà được mỹ mãn, công nghiệp danh tiếng lại càng gia thêm bội phần. Mà dầu ngài nào trước kia có mang tiếng gì, ngày nay lại là có cái nhịp bổ cứu và chiêu tuyết. «Bóng chiều chưa phải muộn, ráng thừa còn đầy trời»[1]. Ấy là mối cảm xúc đối với các cụ quan hưu ra dân biểu.

2) Mấy ông nghị viên khóa trước mà khóa nầy trúng cử lại. — Trên đời cái gì cũng vậy, trăm hay không bằng tay quen. Các ngài hoặc khóa trước kia, hoặc khóa mới qua, đã có chưn trong nghị trường, tức là người đã từng trải: toa xe hạng nhứt, bữa tiệc sâm banh, tiền hành lý bao nhiêu, tiền nhựt cấp bao nhiêu, các ngài vẫn chẳng lạ gì; cho đến công việc chánh phủ đưa cho các ngài tranh biện, và ý kiến các ngài tán thành hay bất ưng thuận, ảnh hưởng đến nhân dân thế nào; nhân dân đối với các ngài hy vọng những gì, than trách những gì, chắc các ngài cũng đã thừa rõ. Vậy mà nay các ngài khẳng khái ra gánh vác việc dân một lần nữa, (có ngài đến 3 lần), tất là các ngài có chỗ bả-ác bắn hỏi đã làm hết phận sự theo dân nguyện. Đều đó dù người ngoài có hoài nghi chăng, chớ tự các ngài chắc không có chút nghi gì.

Tựu trung công chúng rất chú ý là hai ông nghị trưởng: Một ông trước đã làm hai khóa, rồi nghỉ một khóa, nay ra lại. Trong thời kỳ lặng xem thời thế và xét thấu tình hình ấy, không phải là thời kỳ bỏ qua, chừa đã nhiều thì phát ra sẽ tỏ (蓄旨發宏), sao cũng có chỗ kiến minh về thực tế cho tiền đồ quốc dân, chớ không phải ai kia như cái bong bóng đụng đâu xì đó, giẹp lép mà không có chút hơi. Thứ nữa một ông làm nghị trưởng luôn hai khóa đã dự Hội đồng Thượng thư, đã tham vào công cuộc cải cách, biết bao nhiêu lời yêu cầu mà hiện chánh phủ chưa thực hành, nay đắc cử nữa, sẽ làm cho xong công việc đương lở dở và yêu cầu thêm nữa. Mà ngoài ra mấy ngài đắc cử lại, tất cũng có ý như thế. «Thầy thuốc hay gặp bịnh lạ, thầy phù thủy giỏi hay gặp ma»[2], rất mong các ngài đem đều từng trải, mà đánh đổ đều khó kia.

3) Mấy ngài mới đắc cử lần đầu. — Trong đám các ngài thì cựu học, tân học, thực nghiệp, thương mãi, hay là người tùng sự nhà nước lâu nay, các ngài tuy mới bước chưn vào nghị trường lần đầu, song trên mấy năm nay, dư luận đối với dân viện thế nào, tất các ngài đã thừa hiểu. Vậy thế nào là được công chúng tín nhiệm, thế nào là làm bia cười cho đời, tưởng các ngài đã định sẵn đường đi nước bước mà một mực đi vào con đường chánh đại quang minh, cái tiếng «dựa cột bình hoa» vẫn không hay gì, mà cái lối «nhắm mắt theo mù và vỗ tay tán hảo» kia cũng không phải là việc tốt. Đều đó tưởng các ngài đã để ý trước ngày ra ứng cử kia. Con gái khi chưa có chồng, không ai chịu là con gái hư; sau khi về nhà chồng thì giỏi ươn lòi ra, mà những cô có tư cách và bản năng, không khi nào mượn cái tiếng «bà gia cay, chị em chồng khó dể» mà lót miệng bao giờ. «Chưa biết ý bà gia thế nào, sửa tay vào bếp mà lo nấu canh»[3]. Ấy là câu mừng cho mấy ông dân biểu mới.

Đấy, phiên bảo cử dân biểu khóa nầy, có đều khiến cho công chúng sinh mối cảm xúc là thế. Nói tóm lại là cái ghế nơi nghị trường do dân cử các ngài lên, chánh phủ tất cũng mong cho các ngài làm thế nào cho khỏi mất lòng tín nhiệm của công chúng. Các ngài nên nhớ luôn luôn mấy triệu ba con ở sau lưng các ngài trông mong những gì?

MINH-VIÊN

(1) 莫道桑榆晚為霞尚滿天.
(2) 醫家多怪疾,巫師常遇鬼.
(3) 未知姑食性,洗手作羹湯.

CHUYỆN ĐỜI

Ở té ra ký tên tắt cũng có hồi sinh chuyện lôi thôi

Thường thường bài đăng các báo, tác giả hay ký tên tắt hay là cái biệt hiệu; không những làng báo quốc văn ta, chính báo tây báo tàu cũng thường có thế. Vậy mà có hồi cái tên ký của người nầy, lại tình cờ mà trùng với cái tên tắt của người khác. Vì thế mà có kẻ phải áy náy, có kẻ mừng, có kẻ giận, tùy theo bài đăng kia đối với ý tưởng của mỗi người khác nhau.

Thì gần đây Tiếng Dân số 619 ra ngày 30 Août có đăng bài «Tệ ra lại càng tệ hơn nữa», vì dưới ký tên T. B. V. mà sinh chuyện cho Chuông mai có dịp nói đây.

Thưa thực cùng độc giả, người ấy là bạn thiết đồng học của Chuông mai, họ Tô tên là Bạch Vọng, mà nhiều bạn Chuông mai ký tên tắt như thế nhiều lắm: Nào là Tô Bác Văn, Tăng Bửu Vĩnh, Tạ Bích Viên, Trương Bưu Việt v. v. đều ký tên tắt là T. B. V. Đó là chưa kể mấy bác họ Trần, họ Trịnh, họ Trang chữ lót và chữ tên cũng trùng là vần B và V. mà cái họ thì họ viết Tr. chớ không viết một chữ T. trơn, vì sợ đọc sai vần.

Vậy mà bài đăng báo trên, vô tình lại trùng với ba chữ ký tên tắt T. B. V. của ông Dân biểu Trần Bá Vinh, khiến cho ông sợ kẻ khác nhận lầm là bài của ông viết mà gởi thơ cho Tiếng Dân, thành có mấy lời thanh minh trong số trước.

Tuy vậy, ông Vinh cũng lo xa vậy thôi, chớ cái gì của ai thì nó ra của nấy; cái mình không làm, không ai vu cho mình, mà cái của kẻ khác, mình cũng khó mạo được. Dù thực sự thế nào, thì rốt cục nó cũng là thực sự. Vậy chớ ông lo kẻ khác hiểu lầm. Tiếng Dân đã thanh minh rõ ràng rồi, ông không lo ngại gì nữa, ông hãy lo làm trọn phận sự Dân biểu cho kẻ khác khỏi hiểu lầm sau nầy là hơn.

Chuông mai vừa viết tới đây thì có hai người bạn lại xem và cũng phàn nàn về chuyện trùng hiệu.

Một là bác Thu vơn Thạch. Bác nay thỉnh thoảng mới viết ít bài đăng Tiếng Dân, sau thấy báo khác cũng có cái hiệu ấy;

Hai là bác Hải âu. Bác nầy thì viết Tiếng Dân nhiều bài đã được độc giả hoan nghinh, nay thấy tờ tạp chí nọ cũng có hiệu ấy.

Hai bác nói với Chuông mai rằng không thèm đôi co làm gì, nhưng sau sẽ đặt cái hiệu mới khác, xem có ai bắt chước không.

Trùng ý cả hiệu nầy lại hơi rày hơn trùng cái tên tắt như T. B. V. nói trên.

Chuông Mai

KHO CHUYỆN...

Chiều hôm 13-9-33, một người tù ở Camau (Nam kỳ) vì đi tiểu mà không xin phép, người lính tưởng và trốn, nên đánh đá đến đỗi bất tỉnh nhân sự, tên kia vừa đem đến nhà thương Camau thì chết.

Xem vậy thì tên lính nầy cũng hết chỗ to gan, mà thân tù tội nghĩ cũng đáng thương!

Trận lụt trên sông Hoàng Hà (Tàu) vừa rồi, tính có 50.000 người chết đuối và 1 triệu người bị đói, ngoài ra còn 2 triệu người nữa bị thiệt hại nhiều ít.

Nội nhiều ngoại xâm, lại thêm thiên tai dồn dập, dân Tàu khi nào mới ngóc đầu được!

O Mỹ, thuộc quận Nevada, người ta dùng một thứ hơi độc gọi là Lethal để cho tù bị tử hình hít vào thì chết liền, khỏi chém bắn và ngồi ghế điện như các nơi.

Từ đầu tháng Janvier đến cuối Juillet năm 1933, hãng xe lửa Đông dương thâu được 1.991.492 đồng. Còn ở con đường Hải phòng — Vân nam, cũng trong khoảng ấy, thu được 2.333.670 đồng.

XEM VĂN MÀ HIỂU LẦM ĐẾN THẾ À?

Làm văn khó mà xem văn cũng khó. Làm văn không nên khinh suất mà xem văn cũng không nên khinh suất. Vì nếu một bài gì xem chưa cùng đầu triệt đuôi, chưa hiểu ý tác giả thế nào, hoặc nhằm một câu một đoạn trái với ý riêng của mình mà đã vội phán đoán nầy nọ, thì không sao khỏi lầm. Cái lầm đó, sai hẳn bản ý tác giả đã phần, lại tỏ ra mình là người khinh suất. Xin thuật một chuyện:

Tiếng-dân số 619 ra ngày 30-8-33 có đăng bài của một người thanh niên đầu đề là: «TỆ RA LẠI CÀNG TỆ HƠN NỮA». Bài ấy nói cái tệ cầu cạnh lo lót làm quan cả thời Hán học ngày trước và tân học ngày nay, mà kết luận rằng thanh niên nên gửi lòng hằng tâm, không nên sa vào cái vực «rẻ mình người rẻ» v. v... Toàn bài rành rành như thế, nghĩa là toàn chỉ riêng cái hạng người đêm tối chui lòn, ban ngày lên mặt (昏夜乞哀,驕人白日) là hạng đê hèn kia thôi, chớ quan trường mà hạng người chân chánh, cùng thanh niên học đỗ làm quan mà theo đường quang minh chánh đại, giúp dân vì nước, thì tác giả bài kia nào có mạt sát đâu.

Vậy mà có người, không rõ xem văn thế nào, viết thơ cho Bản báo trách sao có đăng bài ấy, công kích quan trường, công kích thanh niên, vơ đũa cả nắm v. v...

Xem văn mà hiểu lầm đến thế, thiệt không ai ngờ trước được. Vậy có mấy lời bày giải như dưới:

Đã có quốc gia thì tất có bộ phận hành chánh, mà người đương bộ phận ấy tức là quan trường. Nếu làm quan theo đường chân chánh thì ai mạt sát được. Đến như cái hạng quan lo quan lót, quan bán quan mua, thì chính trong quan trường chân chính cũng không muốn có hạng đê hèn ấy xen vào, mà nhà nước chọn người giúp việc tất cũng không vui lòng thu dụng hạng người ấy. Hạng cầu cạnh ấy ở thời đại nào cũng đáng khinh rẻ, mà ở thời đại tây học nầy lại càng đáng khinh rẻ hơn, nên tác giả bài kia nói hai chữ «tệ hơn» cũng không phải là quá đáng.

Sao thế?

Trước kia học Hán học, chỉ một mục đích «thi đỗ làm quan» mà thôi. Nếu không làm quan thì như người ở ẩn, không thì thò ra việc gì cả. Ngày nay người Pháp truyền cái học văn minh mới cho người mình nào công nghệ, thương mãi, canh nông, công tác, khai khoáng v. v..., ngoài đường làm quan ra biết bao là nghề thực dụng. Không những thế thôi, lại còn Hội đồng dân biểu, viết báo, làm sách, chan chan là việc để thi thố sở học của mình.

Vậy, ngày trước Hán học, chỉ có một đường làm quan, mà kẻ cầu cạnh lo lót còn bị khinh rẻ; ngày nay người đường làm quan ra có lắm đường để thi triển sở học, mà không theo đường chánh, còn chui vào đường tắt mà rước lấy những tiếng nhạo báng kia, đáng khinh rẻ là dường nào! Huống lời nhạo báng quan trường trước kia, thường xuất tự miệng những kẻ ngày nay đương cầu cạnh bàn tấn đó, thì còn nói gì nữa.

Đấy, Bản báo sở dĩ đăng bài của nhà thanh niên kia mà cho là tiếng chuông kinh tỉnh, là chỉ đích vào hạng quan lo quan chạy kia, chớ không phải vơ đũa cả nắm như ai đã hiểu lầm.

Tiếng-Dân

VIỆC THẾ GIỚI

HUÊ-KỲ VỚI NGA-XÔ-VIẾT

Tư bản và cộng sản là hai chủ nghĩa không thể sống chung một trời, Huê kỳ làm đại biểu cho chủ nghĩa trước, còn Nga xô viết làm đại biểu cho chủ nghĩa sau. Hai nước ấy cựa một chút là túm đầu bấu cổ nhau mới phải. Nhưng không thế, hiện nay ở Huê kỳ lại xuất hiện vấn đề thừa nhận Nga xô viết.

Vì sao mà có chuyện không ngờ ấy?

Như ai nấy đều biết, Huê kỳ là nước chịu ảnh hưởng cuộc thế giới kinh tế khủng hoảng nầy nặng hơn hết: các công việc thương mãi kỹ nghệ bị đình đốn, mà hàng hà sa số dân bị thất nghiệp. Nay thừa nhận Nga xô viết, rồi cùng nước nầy ký thương ước, làm cho cuộc thương mãi mạnh thêm, dầu không gỡ hẳn được nạn thất nghiệp, chớ cũng được một phần khá. Ấy là một cớ, cớ về mặt kinh tế.

Còn một cớ về mặt chính trị nữa. Hiện bây giờ, Mỹ với Nhựt là hai nước như sừng với đuôi ở Viễn đông. Hiệp ước Hoa thịnh đốn (1922) đương còn đó mà Nhựt đã vùng vẫy rầm lên, toan xưng hùng xưng bá. Đến năm 1936 là năm hiệp ước ấy mãn hạn thì Nhựt sẽ hành động ra làm sao nữa! Đến đó, mình chưa biết có đối phó với nó được không! mà dầu cho có được đi nữa cũng là trầy vi tróc vảy. Lại biết dân không có sẵn chân kia chực sẵn mà tâm quách quyền lợi của mình! Chỉ cho bằng tìm thêm đồng minh giúp cho mình. Trong những nước ấy, phải kể Nga làm đầu, vì Nga với Nhựt là hai anh hàng xóm, mà lại hằng năm ngồ nghịch với nhau.

Mỹ cần phải thừa nhận Nga xô viết là vì thế.

Còn Nga? Nga có lẽ cũng không lo. Vì về mặt kinh tế, cái thương ước với Mỹ sẽ làm cho Nga xuất cảng hàng hóa của mình được nhiều hơn. Về mặt chính trị thì Nga cũng muốn có thêm vây cánh để đối phó với Nhựt đương khiêu khích mình luôn luôn kia.

Cho hay việc đời nó xoay một cách không ai ngờ! Lợi đâu thì xu theo đó, dầu là kẻ thù nghịch với chủ nghĩa mình, với mình cũng nhắm mắt mà theo.

H. A.

Tàu

Quân Nhựt ở Quan-đông cùng quân Hoa-đông quốc (một nước mới thành lập ở phía đông nước Tàu) đánh nhau rất kịch liệt trong 3 đêm ngày. Kết

(Xem tiếp trang 3 cột 2)

VAN-VAN

Đêm mưa đọc Chu-Dịch

Dưới đèn đọc Dịch buổi đêm mưa,
Một bức thân minh có bấy giờ
Bước ảnh thân minh trên bốn mặt,
Anh lòng trời đất dọi ngàn xưa.
Bĩ qua thái lại đông xuân hạ,
Khôn chuyển càn xoay tối sớm trưa.
Gặp quyển ngồi nghe mưa muốn tạnh,
Tiếng gà kêu giục mặt trời ra.

Cặp bạn chơi đêm

Ngồi quá buồn nên đứng dậy ngay,
Ban đêm mà lại tưởng ban ngày.
Đến ai đón khách đông tây gặp,
Đêm nọ chào ông tả hữu bày.
Cõi đình mấy chú trời ấy bạn,
Bên tai đêm gầy gió là thầy.
Theo chân nếu có nường trăng nữa,
Chẳng chén chè chi ngậm cũng say.

Th. H.

Vì một mảnh giấy, Phan-đăng-Lưu và Đậu-Hâm bị tăng án

Nghệ-an. — Độ trước T. D. đã đăng tin ông Phan-đăng-Lưu người Nghệ an bị đày ở Banméthuột, vì gởi một cái thư ra ngoài mà bị nhà chuyên trách Banméthuột tăng án. Người mang thư đó là ông Đậu-Hâm, quê ở Hà-tịnh, bị bắt trở lại lúc được ra khỏi lao Banméthuột, án ấy đã xử bộ. Nay theo án bộ phúc lại thì ông Phan-đăng-Lưu bị tăng 5 năm và ông Đậu-Hâm một năm tù.

Tội nghiệp nhỉ!

Thương-tâm

GIÁO - DỤC
ở Ý-đại-lợi

Cuối năm 1926, chủ nghĩa pha-xít diệt hẳn sự tự do ở Ý đại lợi: các báo phản đối chính phủ Mussolini bị đóng cửa, các đảng phái bị giải tán mà bao nhiêu tay lãnh tụ các đảng phái ấy đều bị bắt giam. Trái lại nhiều cơ quan mới thình lình xuất hiện — như tòa án đặc biệt, chế độ cưỡng bức, v. v. — mục đích là để bảo hộ quyền thống trị của Mussolini.

Từ đó bất kỳ việc gì trong nước Ý cũng phải chịu sức «pha xít hóa» hết. Tất nhiên là việc giáo dục cũng không lọt đi đâu được. Mà thiệt ra, chính phủ pha xít đã để ý đến việc giáo dục từ năm 1922 kia. Vài tháng sau khi quân pha xít kéo đến kinh thành La-mã, cuộc cải cách do Giovanni Gentile chủ trương đã thực hiện rồi. Nhưng lúc bấy giờ, cuộc cải cách ấy chỉ còn trong phạm vi tiểu học và trung học. Còn sơ học thì ngoài việc thêm môn học cưỡng bức về tôn giáo ra, chưa thay đổi gì cho lắm. Vì thế cho nên sau cuộc đảo chính năm 1926, thì chính phủ pha-xít chụp lấy nền sơ học mà cải cách ngay.

Theo quan niệm pha-xít thì nhà nước là trọng mà cá nhân là rác. Nhà nước có đủ cả các quyền, mà cá nhân chỉ có bổn phận mà thôi. Nhà nước sắp đặt và kiểm soát tất cả các công việc trong nước như một ông chủ có quyền tuyệt đối vô thượng. Cá nhân thì bảo đâu làm đó, không được hỏi han gì hết, chỉ được biết một điều là việc họ làm là họ phải làm vì sự lợi ích cho nước nhà của họ mà thôi. Quyền tự trị và tự do của họ bị đổi ra làm bổn phận phải vâng lời và theo khuôn phép.

Dưới cái tình hình như thế, cá nhân mà có lẽ không có một ngày sẽ nổi lên làm rầy? Làm sao mà tránh sự làm rầy đó? Tòa án đặc biệt và những điều luật đặc biệt kia có đủ không? — Rồi là không. Sự đàn áp có thể ngăn cuộc chiến đấu, không cho nó bành trướng, không cho nó có kết quả, trong một lúc tạm thời, chớ không có thể làm cho tiệt những nguyên nhân của nó được. Chỉ có một cách là làm cho sai cái não phán đoán của cá nhân từ thời kỳ trẻ con. Ấy là mục đích của chủ nghĩa pha xít trong việc cải cách nền sơ học.

Vì thế, giáo dục cấp sơ học ở Ý từ đó khác trước nhiều lắm. Người ta không đào tạo cho đứa trẻ cái mãnh lực tinh thần, không dạy cho nó biết những điều theo cái sở thích của nó; trái lại người ta lại ép gần vào não nó những câu đã làm sẵn rồi, buộc nó nhắm mắt vâng lời mà không cho biện chiết gì hết.

Nói tóm lại, cách giáo dục của chủ nghĩa pha-xít đối với trẻ con cũng cưỡng bức như cách giáo dục trong nhà đạo; tuy nguyên tắc không đồng mà phương pháp y như một.

Những điều nói trên đó thực hiện ra bằng cách thế nào? Cuộc cải cách ấy thi hành cách thế nào?

Chính phủ Mussolini buộc đem dạy trong các trường sơ học những sách của nhà nước (livre d'État). Mỗi lớp có một quyển riêng, song quyển nào cũng đều là do những học giả tôi-sai của chính phủ soạn ra.

Dở những sách học ở Ý hiện thời ra xem thì từ bài vở cho đến hình ảnh đều là để khen ngợi chế độ pha-xít một cách rất khéo léo. Kể những ảnh, thì ảnh của Mussolini đứng đầu, đến ảnh của vua, của Giáo hoàng, của đảng viên pha-xít bận phục sắc, của tình trạng bồng súng dơ gươm, v. v. Về bài vở, xin kể một bài làm thí dụ:

« Đến mai là ngày lễ của đảng áo đen (viên giáo sư nói với học sinh). Các con đã nghe nói đến trận chiến tranh 1914-1918. Có lẽ hoặc cha, hoặc anh của các con cũng có ở trên mặt trận. Có lẽ ở đài kỷ niệm chiến sĩ trận vong, có khắc tên một người bà con của các con. Vua cũng có ra trận. Quân ta nhờ có vua chỉ huy và Chúa-Trời phò hộ mà thắng trận...

«Nhưng sau sự vui mừng về cuộc thắng trận rồi, một ít người không muốn làm việc nữa, bãi công và khuyên người khác làm như họ đặng yêu cầu cho được nhiều tiền công mà làm ít giờ.

« Benito Mussolini ở mặt trận về, thấy một đôi người Ý không thương nước mình nữa mà sinh đau lòng, bèn nhóm các bạn trong một nhà kia ở Milan mà lập nên đảng pha-xít. Ngày 28 tháng 10 năm 1922, theo lệnh Mussolini, các đảng viên áo đen kéo đến La-mã. Vua biết rằng đảng pha xít sẽ khôi phục trật tự và làm cho nước Ý được thạnh vượng, nên gọi Mussolini đến mà mời lên ghế Thủ tướng ».

Biết bao nhiêu bài như thế. Sách nào cũng có bài như thế. Một đứa trẻ ở Ý không làm sao mà quên đi được. Trẻ con ở Ý bị nhồi sọ mà mất cả óc phán đoán.

... Nói tóm lại, chủ nghĩa pha-xít dùng nhà trường làm cái lợi khí cho một chính trị, chính trị độc tài.

N. S lược dịch

HOTEL D'ANNAM (Quinhon)

Phòng ngủ sạch sẽ, ăn uống tinh khiết và vừa ý, có garage đủ xe.

PHAN THANH KHUYẾN
Quảng-lý

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Viện Dân biểu sẽ họp

Đến ngày 10 Octobre nầy viện Dân biểu Trung-kỳ sẽ họp hội đồng khai mạc. Năm nay trong số Dân biểu có đủ cả lão thành và thanh niên, chúng ta chờ xem ra thế nào.

P. V.

THỪA-THIÊN

Sự quân cấp ruộng không công bình

Làng An-Nông (Phú-Lộc) có ruộng công 260 mẫu mà hào lý ăn tư hết 35 mẫu 8 sào, còn 224 mẫu 2 sào, họ lại cho thuê ruộng phi lệ, ruộng vân thành, 19 mẫu lương điền, 17 mẫu chỉ cấp đều cho thuê 3 năm, tính được có 2.325$ 0.

Ruộng và bạc ấy hương chức tư tiêu, dân chỉ ăn mỗi người một sào. Vụ nầy dân đã kiện lên tòa, quan Sứ có sức cho quan Huyện về phân cấp, những bọn hào lý viện cớ nợ nần sao đó, bắt dân phải trồi khẩu phần mỗi người 1 thước 9 tấc, dân còn chưa thuận.

Thương thường của công làng, phần đông cư bị thiệt, quan trên nên mình cứu cho.

Lai cảo

NGHỆ AN

Lời than phiền của một người thân nhân chính trị phạm

Kỳ tháng Mai 1931, Nguyễn-đức-Quang, người làng Yên-xá, tổng Yên trường, phủ Hưng nguyên bị các viên chức sở Liêm-phóng bắt tại nhà thương Vinh trong khi tới thăm một người bạn bị tâm nạ trốn vào nằm ở bệnh viện. Sau lúc đó Quang bị giam tại lao Vinh và bị tòa Nam án Nghệ an kêu án 2 năm rưỡi. Giam tại Vinh mấy tháng thì được tin Quang bị phát vãng. Người nhà hết sức dò la tin tức, song không rỏ Quang bị đày ở nơi nào. Gần đây biết bao những người nặng án hơn Quang bị đày đi các nơi đều được thư từ về nhà, vả lại phần thì được giảm án phần thì được ân xá, những cái án từ hai năm rưỡi và ba năm được tha, hình như đã gần hết. Thế mà Ng-đức-Quang, lại không được hưởng cái ân chung! Nay đã sắp đến kỳ Quang mãn hạn, cũng không nghe được tha mà cũng không rỏ Quang ở nơi nào.

Hiện tất cả gia quyến đương nóng lòng sốt ruột.

Dân Nguyện

QUẢNG BÌNH

Vấn đề «nút chai nước mắm»

Làng Bách-Dương, tổng Thuận-hòa (Quảng-trạch) ở miền duyên hải, sống về nghề cá mắm, cũng có đơn kêu lên quan trên về cái nạn «nút chai nước mắm». Đơn ấy có 48 người dân ký tên.

Lai cảo

QUẢNG - NAM

Con đường cần đắp lại

Tổng Trung lộc, huyện Quế-sơn, bốn bề núi non bao bọc, chỉ có một con đường tổng thông với huyện lỵ thì phải qua Đèo-le dài độ 8 cây số, và một con đường nữa thông với phủ Duy-xuyên thì có Truông-nước dài độ 10 cây số, mà truông nầy chính là ổ bợm tụ hội để ăn đêm trên tổng Trung-lộc. Hai con đường nầy là đường sống của dân miền ấy và dân các phủ huyện chung quanh, mà một đường mắc truông, một đường bị đèo, kể đến mùa mưa lụt đường truông nước lớn, đường đèo cọp rày rồi đây đường xe hỏa làm xong, không đàng xuống ga Đông yên (Duy xuyên) và ga Phước chỉ (Quế sơn), thật ngăn trở sự sinh lý của dân vô cùng. Năm nay các tổng dưới thâu mỗi người dân đinh một ngày tư ích 0$15 để làm cầu cống, tổng nào làm cầu cống tổng nấy, công việc đã làm xong, còn tổng Trung lộc trước không định làm, sao nay lại thâu bạc tư ích, không biết bạc ấy dùng làm gì?

Xin nhà nước phái người bên lục lộ về nhắm lại hai con đường ấy, sức tổng cử một người ngay thật ra coi làm (bất luận hạng người nào) chớ giao tổng lý thì bán hết dân, năm nào tổng lý cũng thâu bạc tư ích bỏ túi rồi khai trình qua chuyện.

Đ. Ch.

QUẢNG-NGÃI

Không được vừa lòng, toan tự tử

Người vợ ông Q. H. làm nghề lãnh hành ở Quảng-Ngãi, nhơn khi chồng đi làm vắng, cô ta ở nhà chưn diện đã mốt, nào mặc đồ Âu phục, nào dong xe đạp chơi tối ngày, lại còn rủ người tài xế đến lái xe cho cô ta đi chơi, và bày cho cô ta về cách cầm máy xe ấy. Ông chồng về thấy thế, có rầy la cô ta và vất cả các mốt chưn diện, nói: «Ta chẳng qua là một người làm thuê, mà mình chưn diện như thế, không sợ thiên hạ chê cười sao? ». Không được vừa lòng, nên hôm 23-9-33 cô ta mua thuốc phiện về uống toan tự tử, may ông H. thấy được, cứu cho khỏi chết.

Ở vào cái đời kim tiền vạn năng và nữ quyền giải phóng nầy, có những tấn kịch như thế!

Buồn cười

Câu chuyện lập trường

Các làng An-mỹ, Đồng-xuân, Ba-Bình, Xuân đình, Thuận-an và Hòa-ôn đã được phép cho lập trường rồi. Hiện nay hương lý các làng ấy đã làm hiệp ước trù tính phí khoản xong, chỉ chờ quan trên phúc y là được. Nhưng còn vấn đề cử thầy giáo đương còn phân vân. Đều ấy các ông hương lý cũng nên thận trọng thế nào cho nhân dân khỏi thất vọng. Cử người xứng đáng thì học trò mới có chỗ mong nhờ, và bề học vấn mới có chiều tấn bộ; nếu cử người ương dở, thì không khác gì khi chưa lập trường. S.

(Xem qua trang 4 cột 2)

Nhẹ hóa nặng

Những em trẻ mày mặt bực buồn, ít cười ít nói, bụng to đít rạm, da thịt xanh xao, đại tiện tanh hôi, ngồi đâu ngồi đó là mắc phải Cam tích.

Bịnh nầy sanh ra bởi tỳ vị trẻ em còn đương yếu ớt mà ăn uống không có độ lượng, hoặc ăn phải vật sống sít lâu tiêu, nên ngày dồn tháng chứa mà thành bịnh. Nếu xem thường xem khinh, không sớm tìm thuốc PHÌ NHI CAM-TÍCH, nhãn *Bàn tay* của hiệu LỢI - SANH - ĐƯỜNG mà uống, thì sau chữa lâu lành mà đôi khi nguy đến tánh mệnh

Giá mỗi gói 0$10

Bản đường chế đủ cao, Đơn, Hoàn, Tán rất linh nghiệm.

Thuốc Ho tán mỗi gói	0$10
Tiêu thực tán » »	0$10
Dầu Lợi Sanh ve lớn	0$20
Dầu Lợi-Sanh » nhỏ	0$10

Thơ và mandat đề M. TRẦN-DIÊU

Chủ tiệm Lợi sanh-đường

Avenue du Musée TOURANE

Bản đường cần thêm nhiều Đại-lý

THUỐC HO CHIẾN THẮNG

Dùng để hết ho, khai ... phổi, có nhiều đặc tánh a) Khoản phế chỉ khái; b) sát trùng lao; c) chỉ huyết ... dùng để trừ tuyệt các bịnh ho, khái huyết, ho bịnh niên, ho lao tuberculose pulmonaire, bịnh poitrinaire ... rất linh nghiệm. Hộp nhỏ ... hộp lớn ... Mua 6 hộp tính ... miễn cước. Xin xem tấm tạ chứng thư sơ lược đăng sau.

Quảng-ngãi, le ... août 1933

... tâm người đã ... chúng tôi mua thuốc ho CHIẾN THẮNG về dùng lấy làm hiệu nghiệm. Chúng tôi xét biết công hiệu các thứ thuốc của ngài nên muốn mua về bán lại. Vậy xin ngài cho biết giá đặc biệt cho kẻ buôn thế nào. Nay xin gởi mua 1 hộp lớn và 1 hộp nhỏ cho họ dùng. LÊ - ĐỊNH - THĂNG chez Quảng Chánh ... QUẢNG-NGÃI

Ai mua xin do nơi M. NGUYỄN-TRUNG THÌM Quảng-xá par ĐỒNG-HỚI.

Bản hiệu lại có bán thuốc trừ tuyệt bệnh BẠCH-THỐN-TRÙNG (ver ... mits) rất hay. Mỗi hộp lớn ... tiền giá ...

TẠI LÀM SAO NGƯỜI TA GỌI LÀ SAVON 72 PHẦN DẦU

Có người viết thơ hỏi chúng tôi nghĩa chữ 72 phần dầu đề trong Savon Việt Nam mà nhiều savon khác không đề.

Số là savon lấy dầu và tách nấu ra nếu nó ăn hết dầu và tách hai thứ cọng là 72 phần trăm, nước 28 phần 100 như đúng vậy thì nó thành ra một vật không giống dầu (vì đốt không cháy và không nhớt) và không chất tách vì nó không ăn tay khi giặt đồ, và không vàng đồ, mà lại hưởi nó không nồng không sát như tách.

Trong luật buộc người nấu savon không phép đề chữ 72% khi nào nấu không đủ số dầu, vì savon nhiều hãng có thể làm một trăm kilos dầu nấu savon thiệt tốt đúng 72% thì có 150 kilos savon sấp xuống còn savon xấu như là savon khách kêu là d'empatage có thể nấu từ 300 kilos cho đến 700 kilos savon, ấy tại vô nước và vật vô ích nhiều, như đất sét vân vân.

Bởi cớ ấy nên savon khách bán rẻ, savon khách nấu ... 8 giờ hoặc 10 giờ thì thành savon còn lộn dầu và tách chưa hóa ra savon thiệt mà ở trong savon ấy lại nước nhiều lắm nên giặt đồ hao, đồ lâu nhớt và teo lại, hư đồ, vàng đồ mà lại trình nhớt là khác.

Còn savon épuré 72% phải nấu đến năm bảy ngày, lọc đi lọc lại và những dầu và tách chưa thành ra thì lấy ra nấu lại nên savon Việt-Nam như savon Marseille là tại cách thức ấy. Vả lại savon Việt-Nam tốt hơn là vì nhiều hãng đem savon Marseille lại đem thứ rẻ tiền, thứ savon ấy nấu dầu xấu vì thêm nhiều vật liệu không ích vì vậy nên nhiều thứ savon Marseille đem qua không tốt bằng savon Việt-Nam là khác.

Nói về luật phạt không phép đề 72% nếu đề 72% mà savon nấu không đúng thì phải bị phạt về (fraude), giả mạo. Sở ... đóm ở Giadinh đi Thuduc có xét lấy savon Việt-Nam đã bán tại tiệm Thạnh-đức về thí nghiệm vì có chữ 72% nhưng mà savon Việt-Nam đúng theo cách thức nấu không nói chi và trả tiền savon đã đem về thử.

Ấy vậy quí khách mua savon Việt-Nam vì đồng đã mua đồ rẻ, đồ thiệt, lại được giúp ích đồng-bào là khác.

Sách tặng

Bổn báo có nhận được quyển «Hán Việt thành ngữ» của ông Bửu Cân gởi tặng, sách khổ rộng, dày trên 500 trang, giá bán 3$30.

Có lời cảm ơn soạn giả.

T. D.

KHÌ TA KHÁT NƯỚC

Antésite pha với lít nước lã là một *vị giải khát rất tốt*. Uống rất ngon thơm, không bứ mà mồm miệng không khô khan lại không có một tí rượu nào.

Antésite làm toàn bằng chất rất đặc của cam-thảo, thạch-long đởm và các cây thơm. Rỏ vài giọt vào một cốc nước lã, hây một thìa cà-phê vào một lít nước thì được một *vị giải khát rất bổ, giúp cho sự tiêu hóa, trị các chứng sốt rét, hợp theo cho các thuộc địa* (dùng đã 30 năm nầy ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông Dương, AOF., AEF., V. V.)

Antésite đựng bằng hộp nhỏ pha được 30 hây 80 lít nước rất khát, bán ở các nhà bào chế, các nhà tạp hóa, cùng các nhà bán đồ ăn. Nếu không mua Được thì gửi theo 5 quan cho **N. PERROT ANTÉSITE Voiron** (*Isère*) (*France*) rồi tức nhận được ít mẫu pha đủ 30 hây 40 lít nước rất khát mà không mất cước.

Có bán ở Huế: M. IMBERT
Bào chế *Centrale ở Đông Pháp*
M. TẠ-NGỌC-LIÊN pharmacien
Route Colonial N 1 à NHATRANG

Employés & Ecoliers !!!

Pensionnat de Famille

18 Rue Doudard de Lagrée
Bến-ngự — HUẾ

Etudes surveillées tous les soirs
par PROFESSEUR BACHELIER

CỐ-TINH-BỔ-THẬN

Phương thuốc bồi sức lực, bổ tinh thần kiện-tinh kiện thận cho các bạn thanh niên, vì tư lự, vì sắc dục, vì lao lực mà sinh ra ba chứng:

MỘNG TINH — Đêm ngủ thấy đi lại với đàn bà mà tinh xuất.

DI TINH — Đêm ngủ mê man, tự nhiên không mộng mà tinh xuất.

HOẠT TINH — Tinh khí bất kiên, nên khi đi lại với đàn bà là bị xuất ngay.

Vô luận bệnh nặc trong thời kỳ nào, dùng thuốc nầy là khỏi tùy theo nặng nhẹ. Mỗi ve 1$ — Nếu tà giá đặc biệt 8$

NHÂN-TẠO-HUYẾT

Chuyên-trị: Tinh-thần bạo-tổn, khí huyết giảm suy, có tính chất sát được trùng độc lậu và giang mai ẩn nấp trong máu, dầu các khớp xương, nhập cốt. Đã kinh nghiệm:

1) Đàn bà có mang dùng N. T. H. được an thai, bổ huyết, sinh con giỏ nuôi.

2) Sau khi sinh cứ dùng N. T. H. được đủ gia thêm thịt thêm sữa cho con dùng.

3) Trẻ con sài ghẻ dùng N. T. H. được thanh huyết, trừ độc, gia thịt mịn màng, chóng lớn, không hay mang bệnh sài lở và ốm yếu.

4) Sau khi đau ốm, bất cứ bệnh gì, dùng N. T. H. rất chóng bình phục, ăn ngon ngủ được, khi huyết điều hòa. Nam-nữ-lão thiếu hợp dụng. Mỗi chai 1$50 nửa tá 7$50

Mua thuốc, thư từ, mandat đề tên:

M. SINH-HUY
Rue Maréchal Foch à VINH

PHÒ-XUÂN HỌC-HIỆU

94, đường Gia Hội (HUẾ)

Đủ các lớp sơ ... lớp NĂM đến lớp NHỨT.

Các giáo khoa rất là hoàn bị. *Nghị Định quan Khâm - sứ Trung-kỳ số 1465 A ngày 8-9-33 cho phép mở thêm một ban* CAO - ĐẲNG TIỂU - HỌC *dạy học trò đi thi* DIPLÔME

TRONG NĂM 1933.

C. E. Primaires (Tiểu-học Pháp-Việt) đi 82, đậu 60.

C. E. Élementaires (Sơ-học Yếu-lược) đi 22, đậu 18.

... Hiện nay ở Trung-kỳ ... trường là của người An-nam lập ra, được phép mở ban cao-đẳng tiểu-học mà thôi. Những trường khác ... không ... mà không có phép nhà nước ... thì không được đi thi Diplome.

HOÀNG - VIỆT, TÂN HÌNH-LUẬT

(Ban hành theo tờ Dụ ngày 2 Juillet 1933)

Trước bản-quán đã rao-khắp các rằng bộ luật nầy kể từ tháng Octobre mà đi thì giá bán nhứt định là 3$00 (cước tính ngoài), nay vì theo số các đơn đã mua nhiều và các tác-giả, ai cũng mua có một quyển làm ... ấy đã trông ... các bản quán vì số ... nhiều hơn số ... định, mà định giá lại là 2$40 một quyển cả tiền cước gởi.

Vậy bản quán xin có lời để cáo lại để bà con đều biết, ở xa cứ gởi 2$40 cả bản quán lập tức gởi ngay một quyển. Xin biên tên và nơi ở cho rõ ràng.

Các Phủ, Huyện đều có Đại-lý bán.

Kính cáo,

Đắc Lập ấn quán (Huế)

Láng như gương
Chắc như keo

BRILLANTINE VAN-HOA

Chải tóc rất mịn, rất láng, rất dính, rất mượt, không có gàu, không rụng tóc

Mua buôn mua lẻ xin hỏi tại hiệu VẠN-HÒA
27 Rue Gia-long — HUẾ

NÊN QUÍ ĐỒNG TIỀN

Đánh giây-thép lấy hàng gấp, nhờ dùng luôn code Vien-De, sở Bưu-Điện đã công nhận 3 năm nay, thời đáng tốn 10 phần chỉ tốn không đầy một phần.

Ví dụ muốn đánh giây-thép mấy lời nầy: *gởi 9 chai Rượu bổ «Bảo-Thọ», 12 tá dầu Khuynh-Diệp hạng C, 1000 chai dầu Hội-Thiên đặc hạng* 5 chữ mà viết ra chữ tây: *Envoyez neuf bouteilles baotho douze douzaines khuynh diep C mille hoithien doc cinq cents* là tóm tắt hết sức thời cũng viết 12 tiếng, tốn 0$48. Còn viết theo code Vien De thời chỉ viết vừa một tiếng

LEJAPICMOL

Chịu tiền có 0$04, mà đủ nghĩa lý phân minh, rõ ràng hết sức, dễ hiểu hơn là cái câu 12 tiếng tây trên nữa.

Đồn Khuynh-Diệp Báo số 8 mà xem bản code đã sửa lại, nào đủ chữ về các món hàng đã ra thêm và sắp ra thêm.

HÓA ĐỜM CHỈ KHÁI

(thủy-hoàn)

Trị các chứng

HO

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG 28 - 30 - 32 RUE FOU-TCHÉOU HAIPHONG

NÊN CHÚ Ý

Muốn dùng «Dầu chử Thọ» cho khỏi lầm, trước khi mua xin nhìn kỹ cái toa cho giống như cái toa dưới nầy:

DẦU CHỬ THỌ

TRỊ BÁ CHỨNG

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh....v..v....

ở Trung-Kỳ, Bắc-Kỳ và Cao-Mên

đã từ lâu năm và cả năm 1933 nữa.

Con rắn độc!!

Phương ngôn có câu: «cõng rắn cắn gà nhà», nói người dại khờ khạo, đem sự độc ác làm hại đồng bào, làm tiêu diệt quyền lợi bản xứ, cũng giống như câu «rước voi về giày mồ» vậy; đang lúc kinh tế nước nhà nguy cấp, mọi người dân có chút nhiệt huyết bồi đắp nền lý tài, thu phục lấy quyền lợi thì dầu cho khủng hoảng cách nào, mình cũng còn có thể khôi phục được. Song than ôi, óc dại, túi tham của mấy kẻ vô ư ong-lâm, xui dục họ khinh khi đồ nội hóa mà rước lấy môn ngoại hóa độc ác, trước là thủ lợi riêng, sau là hại sức khỏe chung của quốc dân Nam-Việt, đáng thương đáng buồn thay. Ví dụ: nước ta bây giờ có trà Việt-Thái, thơm ngon bổ lọn, nhà nước thí nghiệm, cấu chứng tại tòa, uống trà Việt-Thái thì mát mẻ dễ ngủ, không khô cổ, không hại thận, sở y-học nghiên cứu rồi thì ta cần gì phải uống trà ngoại quốc có hại, có độc cho sức khỏe mỗi người, tồn dầm tiền bạc rong nước lại kém bớt sự sanh sản của nòi giống. Các nhà thương gia hãy đem chút lương tâm vì quyền lợi sĩ trà VIỆT-THÁI của M. PHAM-HẠ-HUYỀN 36 Sabourain SAIGON, và bán lẻ cho đồng bào ta uống, ấy là tư hưởng, ấy là ân sâu.

Chớ tin lắm!
Không phải phép tiên!

Nay có một người kia, khi trẻ không sâu răng, đau răng, khi già không rụng răng, thì có kẻ vội tin rằng có phép tiên. Như vậy là lầm. Người kia nhờ có thuốc Cổ-xỉ-tán mà thế, chớ không có phép gì là đâu. Thuốc Cổ-xỉ tán, chúng tôi hiện đã chế được rồi, chữa đau răng, sâu răng, sưng lợi, chảy máu, răng lung lay, miệng hôi, xiết ăn mòn răng hoặc vàng răng. Già trẻ lớn bé thông dụng, đàn bà có thai cũng dùng được (thần hiệu hơn thứ Cổ-xỉ-cao ngày trước). — Ngài nào khi thường dùng thuốc này tốt răng, thì suốt đời người không hề bị đau răng. — Mỗi gói giá 17 xu (0$17) — Mua từ 30 gói trở lên, xin giảm 30%, khỏi phải chịu tiền cước — Nhận bằng theo cách lãnh-hóa giao ngân (Contre rembt.). — Thư gửi cho:

M. NGUYỄN-HUY-CỪ

Tú-tài, làng Hoằng nghĩa, phủ Hoằng-hóa
(Annam) THANH-HOA

Thuốc này bán ở hiệu Vĩnh-hưng Tường, Vinh; M. Nguyễn-Vỹ, Phan-ri; M. Nguyễn-thị-Kinh, Sàigòn; Hiệu Thanh Trương, 88, phố lớn, Thanh hóa

THẰNG NHỎ 3 TUỔI
MẠNH MẼ LẠ THƯỜNG

Em nhỏ Lê-văn-Phát năm nay được ba tuổi, mập mạp mạnh mẽ lắm. Hồi nó mới hai tuổi, ai cũng tưởng nó phải chết non, cha mẹ nó hết sức buồn, vì nó có góc ban hay nóng lạnh, đổ mồ hôi trán, lừ đừ, buồn bã lắm, một tháng đau không biết mấy lần, hễ ăn đồ trúng thì chứng ban tái lại. Bịnh nó làm khó cho cha mẹ nó vô cùng. May nhờ có người điềm chỉ, cha mẹ nó mua có ba gói thuốc **CHÍ-LINH-TÁN** cho nó uống, đến nay tuyệt góc ban, hết nóng lạnh nữa. Hết bịnh, nói lại càng mập thêm, mạnh mẽ lạ thường. Thuốc «Chí-linh-tán» này gia truyền hơn mấy đời, cứu được không biết bao trẻ con mang bịnh. Nhà bào chế cũng nhờ một thứ thuốc nay, làm nên sự nghiệp. Tôi vì được nghe muôn ngàn người tặng khen là thần dược, nên nài nỉ xin làm đại lý độc quyền phổ thông thuốc này khắp cả Đông-Pháp. Sự hay của thuốc nói không cùng, dùng rồi mới rõ lời nói tôi là đúng với sự thật.

Có bán nơi mấy chỗ bán dầu Khuynh-diệp. Mua sỉ huê hồng 30% do nơi: VIỄN-ĐỆ

11, quai de la Susse — Huế

Hay là nơi:

M. NGUYỄN-VĂN-PHỐ

Boîte postale n° 63 — Saigon

Giá mỗi gói 0$12

L'HIVER S'APPROCHE

chez

Magasin Bombay «AU BONMARCHÉ»

115 Paul-Bert à HUẾ

Met à la disposition de sa nombreuse clientèle son rayon spécial en DRAPERIES ET LAINAGES de hautes nouveautés et de prix sans concurrence

Télégraphique: BONMARCHÉ HUẾ
Téléphone : 73

Việc thế giới

(Tiếp theo trang nhất)

cục quân Nhật phải tạm lui để chờ quân cứu viện.

Có lẽ Phương-chấn-Võ sẽ đánh lấy Bảo-bình, nhưng chờ tới hận thơ của Nhật hết hạn đã. Tình hình Bảo-bình nghiêm trọng lắm.

Mãn - châu

Dân số ở Mãn-châu cả thảy là 30.929.000 người, thiệt người Mãn là 29.606.000: 16.333.000 đàn ông, 13.273.000 đàn bà.

Nhật - Nga

Chính phủ Mãn-châu-quốc ra lệnh bắt nhiều chức viên người Nga ở sở hỏa xa Trung đông. Chính phủ Xô-viết có thơ cho chính phủ Đông-kinh phản kháng kịch liệt, nhưng chính phủ này tuồng như không để ý đến. Dư luận ở Anh cho rằng thế nào Nga Nhật cũng không khỏi chọi nhau.

Nga-Đức

Theo tin người Nhật thì Nga đã rút một phần quân ở Tây-bá-lợi-á, 140.000 người, mà đưa về phía Tây, vì sự Nga Đức giao thiệp với nhau không được hòa nhã.

Sau khi hai nhà viết báo, Nga bị bắt ở Leipzig (Đức), chính phủ Xô-viết triệu tập hết cả những nhà viết báo người mình ở Đức về, và ra lệnh buộc các nhà viết báo người Đức phải ra khỏi địa phận nước mình trong 3 ngày.

Nhật-Mỹ

Chính phủ Hoa-kỳ trả lời cho chính phủ Anh nói rằng mình không thể đình sự đóng tàu theo quyền hạn của mình được.

Bá tước Yanagisawa, Hội trưởng hội đồng ngân sách ở Hạ-nghị-viện Nhật tuyên bố rằng nếu Mỹ đóng thêm tàu thì Nhật cũng phải đóng thêm, để cho cân sức ở Thái bình dương.

Qui-ba

Tình hình Qui-ba vẫn còn chưa yên.

THUỐC CHỮA BỆNH CHÓ DẠI

Của cụ HỒ QUỲNH, rất hiệu nghiệm
Cái một liều khỏi 0$50
VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
N° 77 Rue Sarraut — VINH

Tổng thống San Martin đương lo một Nội các tập trung.

Ấn-độ

Số đàn bà góa ở Ấn độ hiện nay tính đến 2 triệu, trong 20 triệu.

Bỉ

Việc ông Bossemans được cử làm chủ trường Đại học Gand bị dân Flamand phản đối riết. Tổng trưởng học chính là người cử ông Bossemans lên chức ấy có nhận một cái bao, trong đựng một quả bom và một cái giấy chỉ có mấy chữ: «Quả bom này gởi cho ông theo cách gởi thơ, đến quả thứ hai thì ném thẳng vào mình ông».

Dầu bôi BRILLANTINE chỉ tổ chứa bụi.

Muốn chơn tóc nên dùng THUỐC GỘI ĐẦU sạch gàu hết ngứa. Mỗi lọ lớn 0$20.

VĨNH HƯNG-TƯỜNG — VINH

NHIỀU NGƯỜI BỊ:

PHÒNG - TÍCH

Đờn ông đờn bà sức yếu thường hay bị, khi cơm no, rượu say vội ham tình dục hoặc khi ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay nên thụ bệnh gọi là bệnh «PHÒNG-TÍCH». Khi thọ bệnh thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn xong hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt, bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng giày.

Mới bị uống 1 liều, lâu 2 3 liều uống không công phạt, đáng bệnh ít thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay.

Mỗi 1 ốu hai bận uống giá: 0$40

VÕ-ĐÌNH TÂN

178 Bis Route Lachtray — HAIPHONG
Ân-tứ Kim-Tiền năm 1926

ĐẠI-LÝ:
HUẾ: VĨNH-TƯỜNG phố Gia-Long;
TOURANE: NG.-THỊ-HUỆ R. Đỗ-Hữu-Vị;
DALAT: ĐINH VĂN CHÂU Libraire;
NHATRANG: MỘNG LƯƠNG THƯ QUÁN
PHANTHIẾT: LÊ NA «HƯNG R. Gia-Long;
VINH: GIA-CAT, 44 Maréchal Foch;
SAIGON: HƯNG VƯƠNG 107 R. d'Espagne;
CHOLON: PHÙNG-GIA-VIÊN DƯỢC-PHÒNG;
RACHGIA: NGUYỄN NGỌC-THÁI I. R. d'Annam

AI MUỐN BÉO MẠNH, MAU KHỎI CÁC BỆNH?
AI MUỐN KHÔNG CÓ BỆNH LAO?

«Tôi và nội-nhân tôi dùng Tiên-Tửu của Ngài thấy hiệu-nghiệm lắm. *Tiên-Tửu quả là thánh-dược, vậy Ngài lại gửi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai)*.. *M. TRẦN-PHƯƠNG Secrétaire des Domanes à Qui-nhon.*

«Tôi ốm yếu, xanh xám, đứng sâm, nhưng, cao quế và thuốc mấy năm hết bạc ngàn mà vô hiệu, nay dùng Tiên-Tửu, thấy *khỏe mạnh, đỏ da, ăn khỏe, mau tiêu đói, ngủ ngon, tiêu trong hết các bệnh...* Tiên-Tửu quả thần diệu lắm, vậy Quý-hiệu gửi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai). *Madame Tri-Phủ NGUYỄN-VĂN-CHUNG ở Nam-Định*».

«Ông-Thân Bà-Thân tôi đều mắc bệnh ho lao, xanh xám lắm, ít ăn kém ngủ, chân tay buồn mỏi, đau ngực, mỏi lưng, nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của Quý-hiệu, không những mau khỏi bệnh mà lại béo mập, khỏe mạnh lắm... M. TRẦN-VĂN-HỒNG, commerçant ở Khoái-Châu».

«Món thuốc Phung của ngài quả là thần diệu lắm. Người bà con của tôi mắc bệnh đã 10 năm nay, thuốc tây thuốc tàu hết lắm tiền mà vô hiệu, nay dùng thuốc *phong-hải* của *ngài mau thấy kiến hiệu lắm*. Vậy xin gởi cho bộ thuốc nữa...

M. NGUYỄN-NGỌC-CÔN Điền-chủ ở Phan Thiết

Coi những lời khen đó, đủ chứng rằng: Tiên-Tửu rất thần diệu đại tài, các ngài cần uống, vừa mau hết các bệnh, vừa được khỏe mạnh, tâm lực tinh lợi phát đạt, sanh năm đẻ bảy bình yên và ... vì Tiên-Tửu rất thơm ngon, trẻ nhỏ cũng uống được, không say) là thuốc *Cố tinh Bổ thận, Bổ Phổi, Bổ Khí huyết, Bổ gân cốt Bổ Tì vị rất mạnh, rất tốt, hơn sâm nhung cao quế nhiều lắm*, nên mau được béo mập, khỏe mạnh, ăn khỏe mau đói, ngủ ngon, tiểu tiện trong mát, đại tiện nhuận hoạt, nếu có các bệnh *ho lao, đau phổi, đau ngực* ... đau lưng, tiểu vàng đục, đau xương, ... phù hong, ngủ ... *động kinh*, tê-thấp, đau bụng kinh niên, đau tim, đau dạ dày, đàn bà bạch đái, bạch trọc, kinh nguyệt không đều, muộn con, trẻ nhỏ cam sài, xanh xám vân vân, cũng mau khỏi lắm. *Còn như thuốc thì thần diệu nhất là: Thuốc Phung-hải; ho lao, ho kinh niên thổ huyết; Hen, suyễn; Di mộng tinh; Lậu kinh niên; Giang mai; đau bụng kinh-niên; Đau mắt kinh-niên; Đau ngực; Đau thận*, vân vân..., Vừa dùng Thuốc vừa dùng Tiên-Tửu càng mau khỏi bệnh, cam quyết rằng suốt nước Nam không đâu có thuốc chữa các bệnh khó khăn kinh niên thần diệu đại tài bằng thuốc của Bảo-Đường. Vậy cứu nhất nhân, đắc vạn phước, các ngài nên mách bệnh nhau gửi thơ về *ĐẠI-BẢO ĐƯỜNG 23 rue des Médicaments à HANOI* mua Tiên-Tửu và Thuốc để được ... khỏi bệnh; theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được.

LUẬT-HÌNH HOÀNG-VIỆT

(Tiếp theo)

Điều thứ 14. — Người nào bị tội tỷ tri thời bị giải đi một chỗ mà buộc phải ở đó, chỗ ấy quan Thượng-thơ bộ Tư-pháp sẽ thương cùng quan Bảo-hộ Thẩ-hiến mà chỉ định.

Kỳ hạn tội tỷ tri thời ít nhứt là 5 năm, nhiều nhứt là 10 năm. Khi chưa mãn hạn nếu người bị tội tỷ tri không có phép của bộ Tư-pháp cho mà tự tiện bỏ nơi đã phải giải tới hoặc là trở lại chốn nguyên đã bị trục đi, chỉ xét ra quả là đích thân tên phạm ấy thời sẽ bị tội cấm cố nhẹ nhất là bằng kỳ hạn tỷ tri còn thiếu đó, nhưng không khi nào quá gấp hai kỳ hạn ấy.

CHƯƠNG THỨ BA

Những tội danh thuộc về hình trừng trị

Điều thứ 15. — Người nào bị tội phạt giam thời sẽ phải giam trong lao ở tỉnh. Người ấy phải làm một công việc mà trong chương trình các nhà lao đã định rõ. Hạn phạt giam thuộc về tội trừng trị thì ít nhất là 15 ngày mà nhiều nhất là 5 năm, trừ ra những khoản tội phạm và những khoản khác mà luật đã định riêng ra kỳ hạn khác.

Hạn phạt giam một tháng là 30 ngày, một năm là theo năm Annam 12 tháng. Kỳ hạn phạt giam sẽ kể từ ngày mà người phạm tội đã bị giam cầm; kỳ hạn các tội khổ sai, câu cấm và tỷ tri cũng vậy.

Điều thứ 16. — Tội phạt bạc là buộc người bị phạt phải đem một số bạc nộp tại công khố. Tội phạt bạc về hình trừng trị ít nhất là 5 đồng mà nhiều nhất là 600$00.

Về tội trừng trị khi nào trong án có định rõ rằng một người nào phải phạt giam hay phạt bạc (nhưng chỉ tội phạm nào trong điều luật có định rõ phạt giam hay phạt bạc, mới được xử như thế; kỳ hạn phạt giam hay là số bạc phạt cũng phải theo giới hạn đã định trong điều luật ấy), nếu người chạm nạp xong số bạc phạt đã định trong án, thời được khỏi giam.

Nếu người phạm có bị giam cứu thời kỳ hạn trong lúc giam cứu cũng được tính trừ, cứ trừ mỗi ngày 0$30, mỗi tháng 10$00, nhưng khi nào nạp xong số bạc phạt tính còn thiếu lại, thời mới được tha.

CHƯƠNG THỨ TƯ

Những tội danh thuộc về hình vi-cảnh

Điều thứ 17. — Kỳ hạn phạt giam về tội vi-cảnh thời ít nhất là 1 ngày mà nhiều nhất là 10 ngày, phạt bạc từ 0$30

GIẢI - HUYẾT - ĐỘC P. D. Đ.

CHUYÊN TRỊ:

Đau xương,
Nhức gân,
Tê bại,
Mụt măng,
Ghẻ chốc,
Mày đay,
v. v....

解血毒 丸 花 告

Nhà bào-chế **PHẠM-DOÃN-ĐIỀM** Tourane (Annam)

Dùng sữa
"LE GOSSE"

Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932-1933

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* .... 0$32

Đại - lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUẾ — TOURANE — QUINHON

VIÊN ĐÁ MÓNG

Giáo dục tiểu-thuyết
Soạn-giả: THIÊN-TIÊM-SINH
Dịch-giả: CHÂU-ĐÌNH
Số 31

— Tồn-Võ, em đi đâu về đó? Bà mẹ hỏi.

— Dạ, thưa bà, con sang trường học. Thầy (Tức Bửu-Thuyên) bảo con về trước, sáng ngày thầy sẽ đem con cùng về làng quê với thầy. Em Thanh nhi ngủ chưa dậy sao?

Nói thế, rồi Tồn-Võ lại gần nôi, trông nhìn con nhỏ đang ngủ.

Ái-tử vội kêu:

— Tồn-Võ, Đừng động em thức dậy nhé!

Sáng ngày, Bửu-Thuyên và Tồn-Võ 2 thầy trò cùng đi. Tiết trời tháng 8, trời trong mây lạnh, giác mộng cỏ hương quanh quần trong đầu, một tiếng xáp lá lần đậu lại, hai thầy trò nhau cùng kéo bộ, Bửu-Thuyên hỏi Tồn-Võ:

— Con không quen đi bộ, có mỏi chơn không?

— Thưa thầy, con đi thấy nhiều sự vui nên quên mỏi.

Thường thường trẻ con đi tới một xứ nào lạ, thấy những sự mới sinh ra vui lòng, câu Tồn-Võ thưa là sự nói thiệt.

Hai thầy trò cùng đi cùng nói chuyện, Bửu-Thuyên chỉ cho Tồn-Võ xem: ... ụm rừng nầy, nà dân nọ, cái khe kia là nơi thuở nhỏ thầy thường chơi và câu cá; hàng làm tre nầy là chỗ ngày trước thầy thường bẻ măng. Vạt chòm hoa lấp xấp nọ, thầy thường cùng bạn trẻ đùa bỡn. Tồn-Võ nghe thế, lấy làm vui thú lắm.

Đến một cái bờ đê dài, Bửu-Thuyên dừng lại chỉ Tồn-Võ:

— Trong chòm cây có khoảng hồ kia, con có trông thấy hòn núi kia không? Hòn núi cách xóm nhà thầy chừng một dặm đường.

— Xóm nhà thầy đông xóm nhà con quá!

— Ừ, cảnh vật nhà quê, ở đâu cũng tương tợ như thế. Thầy thuở nhỏ thường lại câu ở vùng nầy.

— Còn xa sao?

— Không xa bao nhiêu, thầy lúc nhỏ đi học, đi qua đường nầy.

Hai người luồn trong đường hai bên hàng tre chui ra, tới một cái khe, khe có cái cầu nhỏ nhỏ. Bên cầu có chùm dương liễu, gió đưa một vài nhạnh thòng xuống nước, nước khe trong veo, nước sâu mà trông thấy đáy, cá con chạy qua lại như trong hồ gương. Bửu-Thuyên nói:

— Đây gọi là cầu Sơ-Liễu, lúc nhỏ thầy ngồi câu đây, thú lắm.

Cỏ xanh bên đường xen vào ô 3 thứ hoa, không khác gì treo một bức họa đồ cổ hương trước mắt; sắc nước màu non, không khác ngày xưa. Bửu-Thuyên nói tiếp:

— Tồn-Võ, con có mỏi chưn không?

— Dạ thưa thầy không, đi bộ thế nầy vui hơn đi xe lửa kia.

— Ừ, con tuổi nhỏ mà chưn ưng, thế là giỏi lắm đó.

Hai người luồn chùm tre bằng nữ dâu, tiết thu khi trời còn nóng, song cụm cúc ở vạc vườn kia đã đơm đôi ba cái bông vàng. Mấy viên đá to và cây lớn bên đường vẫn còn như xưa mà người trong làng ấy biết bao là kẻ đã trải qua cái cảnh trẻ, lớn và già; người nầy làm nên công nghiệp vẻ vang, người kia cùng khốn xa xôi. Bửu Thuyên tưởng tượng trong trí mà thán cho trên con đường qua lại kia, vẫn có nhiều nẻo mà có nẻo đã kéo những kẻ ngu muội vào cái hầm trụy lạc!

Bửu Thuyên vừa đi vừa nghĩ ngợi như thế, bỗng đã bước chưn vào cổng làng mình, Tồn Võ nói:

— Nhà thầy trước ở xóm nầy sao?

— Ừ, trước xóm nầy, bên đường có một cây to, dưới gốc cây ấy có một cái lều tranh có hai vợ chồng ông mụ già bán trái bánh quà, lúc nhỏ thầy thường lại chơi, không biết ông mụ ấy nay còn không.

Một đường trải qua và nhìn lại thì một chùm cây, một hòn đá, đều cung cho Bửu Thuyên món tài liệu xưa như để xem một bộ lịch sử cũ. Đến nơi gốc cây, gió động lá rơi, trông có cái cảnh bát ngát, thì thấy một lũ trẻ con đương xúm lại chung quanh một ông già, ông già ấy thổi ống sáo nhân quà thì chánh ông già mà Bửu Thuyên ngày trước cũng lại chơi. Bửu Thuyên nói:

— Tồn Võ, con mua một ít quà, ấy là quà ngày trước thầy thường ăn.

Lại gần thì thấy ông già kia tóc trắng như bông, tuổi ngoài 70, sắc mặt vui vẻ, trẻ con rất ưa, mà trước 10 năm kia, Bửu Thuyên chính là một đứa trẻ con cũng như đám trẻ con đương vây chung quanh ông đây. Nghe tiếng sáo kia, phá tan cái không khí vắng vẻ ở chốn thôn quê, và nhắc cho Bửu Thuyên nhớ lại cái lịch sử êm đẹp đó, mang tâm hồng đã đi học ngày trước.

Ngày ấy Bửu Thuyên đi tới nhà ông bác, bàn tính việc nhà vừa yên, liền tới thăm người bạn học cũ là Trương văn Sam.

Dưới ngọn đèn xanh, bóng trăng dọi vào, trông thấy sắc mặt Trương có vẻ gầy ốm mà cằm đã chớm râu lún phún. Bửu Thuyên nói:

— Chúng ta ra trường học, nay đã 5 năm, trong bạn đồng học cũng có lắm cảnh đổi dời.

Trương trả lời:

Vâng, từ nay xúm lại đây, phần nghĩa vụ thứ nhất của chúng ta đã làm xong, có về yên lòng một chút.

— Chưa đâu! chưa an tâm được đâu! ngày tháng đi chóng quá, chỗ kém thiếu của bạn mình, tự xét còn nhiều kia. Bửu Thuyên vừa nói vừa cười.

(Còn nữa)

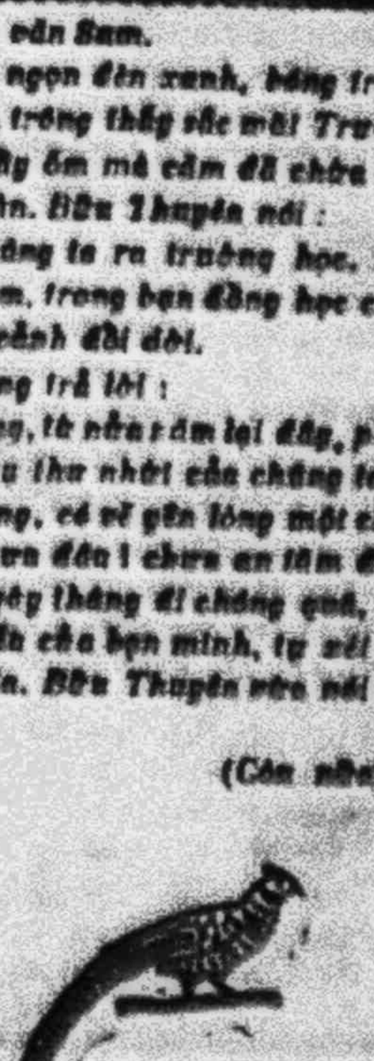

đến 3$00. Những người bị phạt giam về tội vi-cảnh sẽ giam trong những chỗ riêng để giam những hạng người ấy hoặc là giam chung một chỗ với những người bị phạt giam về tội trừng trị, nhưng không phải làm việc gì nặng nề. Thuộc về hình vi-cảnh khi nào không xử tội phạt giam thời tòa án sơ cấp là chung thẩm, khi nào có xử tội phạt giam thời phải đợi tòa án đệ nhị cấp phúc y mới thi hành. Về những khoản ấy quan tòa sơ cấp phải làm một bản án ước lược, kể những họ, tên, chức nghiệp của người phạm, can về lỗi gì, các bằng chứng về lỗi ấy và nghĩ xử theo luật điều nào. Khi nào có xử phạt giam thời một bản sẽ đệ lên tòa án đệ nhị cấp, quan tòa đệ nhị cấp phải xét việc ấy trong một kỳ hạn rất chóng, rồi làm một bản án, hoặc y, hoặc cải lời nghĩ xử của tòa án sơ cấp. Án phúc ấy sẽ đệ giao quan tòa án sơ cấp để sau khi đã tuyên cáo cho người đương sự biết rồi thi hành.

(Còn nữa)

Việc trong nước

(Tiếp theo trang nhì)

PHÚ YÊN

Phù thâu

Đêm 17-6 Annam, ở làng Phú-xuân, tổng Xuân-phong, huyện Đồng-xuân, nghe mỏ đánh nhặt, đó là lý trưởng nhóm dân đến hiểu về chuyện thuế. Nguyên thuế đinh 2$75, mà lý Trung thâu dân tới 3$40, rồi sợ mà dặn dân hễ quan có về hỏi bạc đinh này thời khai nạp 3$25 cho, để ông trả lại mỗi đứa 0$15. Đến bữa sau, lý cựu Ng. Mỹ (cha lý Trung), đem trả cho dân mỗi người 0$15, dân phần đông không lấy (vì lấy sợ sau họ có kiếm chuyện mà làm gì không). Ngày 19-6 annam, có quan huyện và người thừa phái về bắt dân tới lấy khẩu cung. Lý hương bèn tìm lần 4, 5 người cả nhận bạc trả tới cung, người khai 3$25, kẻ khai 3$30 còn kẻ khai 3$40.

Dân 500 tên, lý trưởng thâu mỗi tên 0$15, lì ồi gì?

Đương thời kinh tế khó khăn dân chịu trăm bề cực khổ mà lý trưởng lại còn bóc lột! — Dân

---

Trẻ con ho nên dùng thuốc

Ho hiệu LAN-DINH

Rất hay. Mỗi lọ 0$10

VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — VINH

Sách thuốc Việt-Nam

làm toàn bằng chữ Quốc ngữ, có chua thêm chữ Hán

Nhà nghiên cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

Sách này do mấy nhà lương-y tinh thông nghề thuốc của ta, lưu tâm nghiên cứu các lý thuyết khoa thuốc cũ, mới, đông, tây; đem sự suy xét, lịch duyệt và kinh nghiệm, trải mấy lần năm làm thành sách này: nói rõ các tạng, phủ, kinh, lạc, căn nguyên các bệnh, cách xem bệnh, phép xem mạch, trị bệnh bằng thuốc ta, rất là rõ ràng, giản tiện; không những các nhà muốn nghiên cứu nghề thuốc phải cần xem tới, mà hết thảy các nhà, nhà nào cũng nên có một bộ, để biết sách phòng bệnh, giữ mình, thực là một pho sách rất hay trong xã hội ta về đường thực dụng.

Cả bộ 10 quyển, giá	3$00
Cả 10 quyển đóng gọn làm một pho, bìa giấy, giá	3$50
Ở xa mua gởi mandat trước thêm cước phí	0$40
Nếu lãnh hóa giao ngân sẽ thêm cước phí	0$55

Thơ và mandat gởi cho

M. NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

N° 123, Phố Khách -:- NAMDINH

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thực hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ để trị bịnh sau-lậu một bị hay là cả đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD, 44, Rue de Grenelle, PARIS

và cùng các nhà thuốc có danh

Thuốc Xán

Xơ mít một liều 1$20

trừ tuyệt bệnh Xán

Thuốc cai nha phiến

Bổ rất êm đềm. Tam-kỳ biết tiếng, ai muốn khỏi nghiện. Gửi thư cho biết:

1·/ Hút ngày mấy bữa?

2·/ Mỗi bữa mấy phân?

3·/ Xái ăn mấy lượt?

Nguyễn sự tòa thương hạng thông phán.

Trần-đức-Cảnh

57, Phố Địch Tân, 57

Tonkin — NAM DINH

Nhức mỏi gân cốt, đàn bà tê bại, nên bóp:

Dầu LONG NÃO

Mỗi lọ 60 gr. giá 0$20

VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — VINH

TRỜI NGÓ LẠI!

Những bịnh Phong tình như: Dương-mai, cốt-khí, sang-độc, tim-la, đau lậu v. v..

Dùng đủ thứ thuốc không hết, trở đi trở lại. Mau tìm cho được:

SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN

CỦA NHÀ THUỐC

ÔNG TIÊN

Rue P. Blanchy prolongée - SAIGON

Trời sẽ ngó lại!

Bịnh mới phát hay là lâu năm, nặng nhẹ thế nào cũng dứt tuyệt. Cam đoan 10 người không sai một, không hại sinh-dục, ai ai cũng khen tặng. Mỗi hộp 1p 50 uống 5 ngày.

Đại-lý: Minh-Nguyệt Phan-thiết, Trương-trọng-Hy Phan-ri. Hồ-văn-Ba Qui-nhơn. Trần-ngọc Xuân Bình định.

Có gởi cách lãnh hóa giao ngân do

NGUYỄN-VĂN-HOÀNH

Nhà thuốc ÔNG-TIÊN

Rue P. Blanchy prolongée SAIGON

BỆNH ĐÀN BÀ!

Phần nhiều đàn bà con gái thường mắc chứng KINH-NGUYỆT BẤT ĐIỀU tháng có tháng không, khi trồi khi sụt, trước hay sau khi hành kỳ thường hay đau bụng, kinh ra hoặc tím hoặc đen hoặc trắng; lậu huyết, băng huyết, gió con hư lạnh, khí hư, bạch trọc, tiểu tiện tức buốt, lệch tử cung, sa hoa muống cũng là thai tiêu, sản hậu, mặt nám da vàng, kém ăn ít ngủ vân vân.....

Chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU, khi sơ phát do bởi huyết hư, gan ráo. Thỉnh thoảng thấy gây gấy nóng rét, khủng khẳng ho khan, gân thịt giật máy cạnh sườn đau bụng dưới tức. Ăn kém ngủ ít, mặt chóng đầu rức, thân mình buồn bực. Hoặc vì phiền muộn, uất tức, hoặc vì bị bệnh lậu, giang mai truyền nhiễm, sau khi khỏi rồi không chịu bồi bổ, hay không biết kiêng cữ cho hợp cách vệ sanh mà sinh ra. Ai bị các chứng kể trên nên mau dùng thuốc SƠ CAN BỔ HUYẾT hoàn là được chóng khỏi.

Mỗi ve 1$ — nửa tá 5$ —

Quý khách trong TRUNG NAM-KỲ, AI-LAO, mua thuốc, thư từ, mandat để tên:

M. SINH-HUY

Rue Maréchal Foch à VINH

DĨA BÉKA

PHÙNG-HÁ

ÉTIQUETTE NOIRE

Mme RICHARD

Rue Citadelle -:- Huế

NẾU TA PHẢI ĐAU

về bệnh đau-dày, bệnh khó-tiêu, bệnh táo kết, bệnh sông-phan, bệnh thận-hư, đau đơn, bệnh tê-thấp, nhức-đầu, chóng-mặt, v. v. Nếu ta phải bệnh thoát-sang, bệnh nổi-gân-xanh, bệnh lở nhọt ở đùi, bệnh ngoài-da, bệnh hắc-điến, bạch-điến, hắc-lào, nhọt-sảy, ngứa-ngáy, v. v.

Ta nên trừ tiệt ngay những căn nguyên bệnh ấy đi, ta nên uống

TISANE des CHARTREUX de DURBON

làm bằng nguyên liệu các cây ở núi Alpes, lọc sạch máu xấu và cho ta sức khoẻ cũng như thuốc ấy đã cứu được muôn vàn người khác.

Nếu ta bị xanh xao, vàng bủng, yếu gân, phiền-muộn, mệt nhọc, không có sức lực, ta nên theo phương thuốc đúng hợp là PILULES SUPERTONIQUES và thuốc TISANE vừa lọc máu xấu lại vừa bồi bổ, thì ta sẽ chóng được lại nghỉ và rất khoẻ mạnh.

CÁCH DÙNG VÀ GIẤY CHỨNG THỰC

• Phòng thí nghiệm quan J. BERTHIER à GRENOBLE (Nước Pháp)

AI THƯƠNG VỢ,

mến con nên chú ý:

Thuốc ĐIỀU-KINH BẠCH-ĐÁI, hiệu «ÔNG TIÊN», đệ nhứt hay, trị bịnh bạch-đái hạ rất tài, người bịnh có huyết trắng dầm dề, khi nhiều khi ít, bầm đen, vàng vọt, trắng đục có giây có nhợt, nặng nhẹ lâu mau thì mấy dùng cũng dứt bịnh.

Mỗi gói 0$30 nửa tá 1$50, một tá 3$00

Về thuốc con nít THỐI-NHIỆT-TÁN, hết sức hạp với các chứng bịnh trẻ em: ăn không tiêu bụng lớn kéo gân xanh, nước da vàng thân thể ốm o, nóng đêm ngày con mắt tròm lơ, hay có ban trái đang nóng mà dùng trong 10 phút hết liền, thuốc hết sức hay, thật rẻ mỗi gói có 0.10.

Không biết bao nhiêu thơ khen tặng từ dân đến quan cùng trên các báo từ Nam chí Bắc. Xin đồng bào giúp nhau cổ động cho người bịnh biết thuốc hay mà dùng.

Có gởi lãnh-hóa giao-ngân do:

Nhà thuốc «ÔNG TIÊN»

Rue P Blanchy prolongée *Phú-Nhuận* — SAIGON

Đại-lý: Minh-Nguyệt Phan thiết, Trương-trọng-Hy Phanri, Hồ-văn-Ba Qui-nhơn, Trần-ngọc-Xuân Bình-định, Nguyễn-hữu-Vinh Tourane, Vĩnh-hưng-Tường Vinh, Thông-Hoạt Quảng-trị, Nguyễn-văn-Minh Hải-phòng.

Cần thêm đại-lý các tỉnh, huê-hồng nhiều, thể lệ dễ, xin viết thơ thương nghị với nhà thuốc.

KHI ĐANG ĐỢI THẦY THUỐC

Là tên quyển sách lương lương y Dupeyroux mới làm ra, có 175 trang, nhà nào cũng nên có. Gởi đến tận nhà Việt thơ (kèm thêm 0$15 tem) cho Laboratoires DUPEYROUX, 5, *Square de Messine, PIARS.*

SAVON ĐẠI-TÂM 72%

THẬT TỐT! GIÁ RẺ!

Trung-kỳ mua sỉ xin do:

Sté HƯNG-TÂN PHANRI — Tổng Đại-lý: Phanthiết — Phanri — Phanrang — Nhatrang và Dalat.

M. HOÀNG-THỤY-VÂN 12 Rue Paul-Bert VINH

Tổng Đại-lý: Thanh — Nghệ — Tịnh

BAC-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU nhập CỐT nghĩa là khi còn ở trong người nhọc một thời ... [illegible] ... vi các vi-trùng GONOCOQUE ... [illegible] ... bệnh đau GIA CON (Métrite) ... huyết bạch, băng huyết v. v. ... còn TIM-LA nhập CỐT, ... vi trùng SPIROCHETE DE SCHANDINE ... [illegible] ... vi-trùng TIM-LA, còn như bệnh HỘT LIỄN (Chancre mou) bệnh này có cũng có vi trùng BACILLE DE DUCREY ... [illegible] ... TIM-LA ... hay bệnh nhập CỐT mấy mươi năm, ... thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ẤP, ở nhà 87 phố Ninh-xá Bắc-ninh (Tonkin) ... [illegible] ... thuốc LẬU, 1p00 TIM-LA 3p00 thuốc CHANCRE-MOU ... ĐẠI LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue de Gia-long à PHAN-THIẾT, HỒ-VĂN-CHIỂU chez Vinh-xuân-Hiệu commerçant cửa Tây à QUẢNG-NGÃI, ... [illegible] ... viết thơ về bản hiệu.

AI MANG BỆNH CỐT KHÍ ĐAU NHỨC GÂN CỐT

hãy dùng

THÁNH-DƯỢC BÉJEAN

là thứ thuốc chuyên trị các bệnh đau gân cốt, phong tê, nhức mỏi và tất cả các bệnh phong (Goutte, Rhumatismes, Sciatique, Arthrite) rất hiệu nghiệm.

Uống trong 24 giờ đồng hồ đã thấy bớt đau. Chỉ uống một chai đã thấy hiệu nghiệm như thần.

Có bán tại các tiệm thuốc tây. Dépôt Général: 30 r. des Francs Bourgeois PARIS

Ai đa tư lự, tim óc hư nhược, tinh thần yếu đuối? Ai khí huyết xấu, và kém sinh dục?

Nên chú ý!

1·) THUỐC THANH TÂM

Bổ-não-hoàn

Chuyên môn hưng vượng tinh thần, sung tấc não lực, bồi bổ tâm huyết, thống trị những người chăm chỉ học tập, tư lự quá độ, hoặc bằng ngày làm việc bằng trí não nhiều, hao tổn tinh thần, lao thương tâm huyết, sinh ra rối loạn gân óc, tâm thần bất định, ít nhớ hay quên, hay đánh trống ngực, nằm hay giật mình, ngủ không yên giấc, mơ, màng, mê, sảng, chóng mặt, nhức đầu, nếu để lâu ngày sẽ sinh chứng xuyên-đầu-thống (đau óc) nữa, tứ chi bải hoải, ăn uống kém ngon v.v. Dùng thuốc này lập tức lành mạnh.

2·) THUỐC ĐIỀU KINH

Bổ-huyết-hoàn

Chuyên môn điều hòa kinh-nguyệt, bồi âm bổ huyết và tốt đường sinh dục. Thống trị đàn bà các chứng kinh-nguyệt xấu kém bất điều, thấy kinh tháng sớm, tháng muộn, tháng có, tháng không, tháng nhiều, tháng ít, hoặc một tháng thấy kinh vài lần, kinh kỳ trước sau đau bụng, kinh ra hoặc tím, hoặc đen, hoặc loãng, trắng, hoặc huyết hòn, huyết cục, lậu huyết, băng huyết, tích huyết, dong huyết, dạ con hư lạnh, đến khi sinh chứng khí hư (bạch-đái) nữa, làm cho ngăn trở, sinh dục lâu năm không chửa, sản hậu gầy mòn, mặt vàng da sám, kém mọi sức khoẻ v. v. Dùng thuốc này đều được khỏi cả.

2 thứ thuốc này cùng giá mỗi lọ **1$00**, *nửa tá* **5$00**

Bán tại

Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG

N° 127 Hàng Bông -:- Hanoi

KHẮP ĐÔNG-DƯƠNG CHỢ CÙNG QUÊ

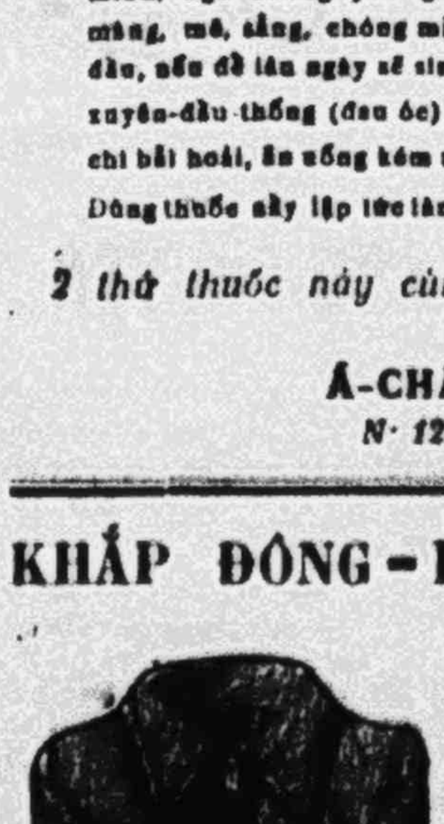

Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta

Mới chế ra?

Bản hiệu mới chế ra thứ áo Chemisette để mặc mùa nóng bức rất mát, để chơi Tennis rất tiện, mà nhất là các ngài bận Âu-phục rất đẹp rất lịch sự

ÁO MÀU TRẮNG HAY MÀU GHI,

Cổ có Fermeture Eclair	hạng nhất 2$00	hạng nhì 1$50
Cổ cài Cúc	hạng nhất 1$50	nhì 1$00

Gởi đi xa thêm 0$25 tiền cước.

Giấy deux couleurs vẫn bán 5$50 gởi đi thêm 0$70 cước.

Catalogue AN-THÀNH 1932 vẫn trừ 15%

Giấy vải trắng hay vải đen để crêpe đúc vẫn bán 1$65 gởi đi thêm 0$55 tiền cước.

AN-THÀNH — 27 Phố hàng Đào — **HANOI**

Điều-kinh-chủng-tử-hoàn

(Thuốc điều kinh bổ huyết của đàn bà)

TÍNH CHẤT THUỐC ĐIỀU-KINH:

Thuốc này đã nổi tiếng ở bên Trung-Hoa hơn 20 năm trời, tính chất rất hòa bình, bất hàn, bất nhiệt, lão, ấu hợp dùng. Thuốc này toàn dùng chất thảo mộc mà chế thành để hiến cho các bà, các cô thân thể yếu đuối, huyết kém, kinh nguyệt bất đều, hiếm hoi con cái, rất hợp thể chất người phương đông.

CHUYÊN TRỊ:

Đàn bà con gái, kinh nguyệt bất điều, tháng có tháng không, hoặc sớm, hoặc muộn, hành kỳ trước sau đau bụng một tháng thấy kinh vài lần, hoặc tím, hoặc đen, hoặc lờ lờ như máu cá, gan lợn, hoặc loãng, hoặc trắng, lậu huyết, băng huyết, dạ con hư lạnh, lệch tử cung, sa hoa muống, lâu năm không đẻ, hoặc thai tiêu yếu đuối, sản hậu gầy còm, mặt vàng da xám, kém ăn ít ngủ. Nên dùng thuốc ĐIỀU-KINH CHỦNG TỬ.

Thuốc này không những điều hòa kinh nguyệt, lại bổ thêm khí huyết, điều hòa huyết mạch, quảng tự duyên niên. Mỗi ve giá 1$00 nửa tá 6 ve giá 5$00.

Ngài nào mắc bệnh Lậu và Giang-Mai cứ lại hỏi đằng bản hiệu sẽ có phương thuốc điều trị rất hay và không hại về đường sinh dục.

TIỀU-HẠNH-LÂM

108 phố Hàng Buồm HANOI

Ở gần đến hiệu QUẢN-HƯNG LONG N° 80 phố khách. Vinh mà mua, ở xa gửi lĩnh-hóa-giao-ngân.

MAGASIN DE SOIERIES

TAN-LỢI

133-140, Boulevard Tổng đốc-Phương — Cholon

Bản hiệu bán sỉ và bán lẻ đồ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu rất số thiệu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu «Teinture Idéale» danh tiếng thuở nay ở Nam kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu «Pagode Chinoise et Annamite de Cholon» (Bộ ngụn Hán Việt tự điển) viết toàn Pháp văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thương thọ ngũ đẳng bác-đẩu bội tinh, ... có 36 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gửi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$35.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán

Bánh hộp biscuits «Kim-Thới» của bản hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bản hiệu (mua sỉ có huê hồng)

Ở Bắc kỳ có bán ở hiệu Quảng-... Thành Nội - bán 120 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

133-140 Bd Tổng đốc Phương — CHOLON

Imprimerie «TIẾNG-DÂN», HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG